

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет Міжнародних відносин

Кафедра іноземних мов

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

для студентів денної форми навчання факультету міжнародних відносин за
напрямом підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за
спеціальністю 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії», спеціалізацією «Міжнародна інформація»

Київ 2020

З кожним роком Україна все впевненіше інтегрується у світове співтовариство, розвиває співробітництво з іншими країнами й народами в різноманітних сферах: у промисловості, культурі, науці та освіті. Для забезпечення ефективної міжнародної співпраці, міжкультурного діалогу зростає потреба у фахівцях, які поряд із гарними знаннями іноземної мови володіють умінням ураховувати в процесі спілкування національно-культурні особливості партнерів. Більша частина сучасних досліджень емпатує семіотичність і унікальність кожної культури, розглядаючи її як діалогову систему, що базується на культурно-орієнтованих символах. Культура як сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людським суспільством, поєднує в собі мову, науку, знання, освіту. Мова є найважливішим засобом людського спілкування за допомогою якої люди обмінюються думками і досягають взаємного розуміння. Спілкування людей за допомогою мови здійснюється двома шляхами: в усній і в письмовій формі. Якщо ті, хто спілкується володіють однією мовою, то спілкування відбувається безпосередньо, однак, коли люди володіють різними мовами, безпосереднє спілкування стає вже неможливим. У цьому випадку на допомогу приходять переклад, тобто передача засобами однієї мови думок, висловлених на іншій мові. Переклад є важливим допоміжним засобом, що забезпечує виконання мовою його комунікативної функції в тих випадках, коли люди висловлюють свої думки на різних мовах. Перекладознавство як наука спирається на порівняльне мовознавство, теорію комунікації та інформації, соціальну варіативність мов. Сучасне перекладознавство тісно пов'язане з минулим досвідом перекладачів, використовує його у розробленні нагальних питань теоретичної та практичної орієнтації, фокусуючи особливу увагу на аспектному та текстовому підходах до письмового й усного перекладу. Перекладачі на сучасному етапі вирішують різноманітні проблеми, серед яких – питання відповідності одиниць, формальна і динамічна еквівалентність, стилізація перекладу, прагматико-комунікативні засади, типи і види перекладу, його соціально-теоретичний та національний характер, принципи, критерії та методи перекладу. Дисципліна «Теорія і практика перекладу» посідає надзвичайно важливе місце, оскільки через систему лекційних, семінарських і практичних занять має забезпечити студентам знання, які дають змогу користуватися мовою як засобом спілкування в тому готовому вигляді, в якому вона входить у схему особистісних і соціальних стосунків. Переклад відіграє велику роль у всіх сферах життя. У найзагальнішому плані переклад можна визначити як збереження змісту повідомлення при зміні його мовної форми. Об'єктом науки про переклад є не тільки комунікація із використанням двох мов, а й коригуюча діяльність джерела, перекладу та одержувача. Перед перекладачем стоять два основні завдання: перше – правильно зрозуміти зміст англійського тексту; друг – повно і точно передати цей зміст засобами української мови. Для того, щоб

успішно вирішувати ці завдання, тобто перекладати англійський текст з певною швидкістю, необхідна наявність чотирьох умов: 1. Знання певного мінімуму найбільш уживаних слів 2. Знання основ граматики англійської мови 3. Володіння технікою перекладу 4. Знайомство перекладача з тією областю знання, до якої відноситься даний текст У процесі здійснення перекладу дуже важливо попередити помилки, що виникають через схожі, а насправді відмінні явища в межах кожного аспекту іноземної та рідної мов. Вивчення курсу «Теорія і практика перекладу» покликане запобігти інтерференції української мови на англійську та навпаки. Метою вивчення дисципліни є ознайомлення студентів із загальнотеоретичними й методологічними питаннями перекладу, засобами правильного (адекватного) перекладу різних мовних одиниць і явищ англійської мови українською і навпаки, лексико-граматичними, семантичними, а також стильовими аспектами перекладу. Одним із основних видів аудиторних занять на яких базується вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика перекладу» є практичні заняття, які сприяють активізації творчої діяльності студентів, спонукають до креативної, активної і напруженої праці, розвивають мислення, привчають до відповідальності і самоконтролю, активізують пошукову та дослідницьку діяльність.

Методичні рекомендації складено відповідно до робочої програми дисципліни «Теорія і практика перекладу» для студентів денної форми навчання факультету міжнародних відносин за напрямом підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», спеціалізацією «Міжнародна інформація»

Зразок текстів для перекладу і післятекстових перекладацьких і лексико-граматичних вправ

Translate the following into Ukrainian:

“... A growing number of spammers have started using disclaimers that imply their mass emailings comply with a new law, the Consumer Antislammung Act. There's only one problem: The legislation is not yet law. If nothing else, the disclaimers show that passing laws regulating Net activities is only half the battle. Getting out the right information on a medium known for its rumor and innuendo can prove to be tougher. The proposed law would make it illegal for junk emailers to hide their identities. A version of it was passed by the Senate, but a House version still has several steps to take before it will even be considered by the full House. Once that happens, the law isn't likely to see a presidential signature until October at the earliest, estimated Ken Johnson, a spokesman for Rep. Billy Tauzin (R-Louisiana), chairman of the House subcommittee slated to mark up the proposed law Thursday...”

Translate the following into English:

“...Правляча британська Лейбористська партія намагається перехопити ініціативу у ділянці імміграційної політики у опозиційної Консервативної партії, яка обіцяє запровадити жорсткі заходи проти прохачів політичного притулку, що передбачають їх ізоляцію у спеціальних таборах на час розгляду клопотань. Торі стверджують, що політика нинішнього уряду щодо мігрантів є зам’якою і це заохочує тисячі іноземців клопотатися про притулок у Великобританії радше, ніж в інших країнах Європейського Союзу. Однак, у спробі спростувати ці звинувачення опозиції міністр внутрішніх справ країни заявив, що лейбористи готують нові заходи протидії напливу іммігрантів. Зокрема, лейбористи мають намір запровадити квоти на кількість людей, яким надаватиметься притулок незалежно від того, наскільки правдивими є їхні твердження про переслідування на батьківщині. Міністр зазначив, що квота мала б становити кілька десятків тисяч на рік і що точне число має бути визначено у спеціальних міжнародних і європейських угодах...”

ВПРАВИ

I. Translate the following into English considering the use of Participial Constructions for the translation of the underlined phrases:

1. Врегулювання питань здійснюється за згодою між Договірними Сторонами відповідно до міжнародного права. При цьому ніщо в цьому Договорі не заподіює шкоди позиціям Договірних сторін щодо статусу внутрішніх вод двох держав. 2. «Нова парадигма потребує нового трактування законів війни. При цьому воно має бути сумісним з женевськими принципами», зазначається у меморандумі. 3. Авторитаризм і диктатура можуть насуватися поступово, при цьому їх наслідки завжди негативні. 4. Безперечно, встановлення нового світового порядку на демократичних і справедливих засадах буде довгим і складним процесом еволюції сучасної системи міжнародних відносин. При цьому його всеохоплююча природа має відображати три фундаментальні основи миру – безпеку, соціальний та економічний добробут і розвиток, демократію і повагу людських прав та свобод. 5. Сполучення таких принципів міжнародного права, як принцип суверенної рівності держав і принцип сумлінного дотримання міжнародних договорів припускає право усіх держав самим визначати характер своїх правових систем. При цьому, в силу своїх міжнародних зобов'язань, кожна держава повинна вживати конкретних заходів для реалізації норм міжнародного права.

II. Translate the following sentences paying attention to their structure:

1. With you there he won't find it so easy to lie his way out of his responsibilities. 2. A proposal made by a Tory ought to make it a non-runner for Labour. 3. All foreign troops should be withdrawn from South East Asia. This fact cannot be stated too often and too clearly. 4. All other things being equal, one would assume that the latter solution is more plausible. 5. As is generally true of conference volumes, the quality of these papers is uneven. 6. But in no way does it approach the book under review in depth, scope, or insight of coverage. 7. The impossibility of disregarding established diplomatic rules does not, however, preclude suspicious host governments from keeping a watchful eye on diplomatic missions and diplomats suspected of abusing their privileges and immunities. 8. My objection is to writing books about him before there is anything serious to write, and offering accounts, which are very far from objective.

III. Describe situations and/or items of background information that clarify the meanings of the italicized words in the following phrases (messages). Translate into Ukrainian.

Bottoms up! Her Majesty's man-o'-war „Invincible“. Bugs in the room. Global net.

IV. Describe situations and/or items of background information that clarify the meanings of the following Ukrainian words. Suggest English equivalents. Презентація, КВК, бомж, зачистка, прем'єрада, ЖЕК.

V. Build an immediate model of translation and suggest final target text for the source text below.

He could almost feel the campfire glow of the screen, an international sameness of news that must accompany businessmen everywhere.

VI. Translate into Ukrainian. Indicate missing aspects of translation equivalence, if any.

(a) Chief justice; justice of the peace; court is in session; take the lead; take shape; to hold at arm's length; closed matter; harbor hopes; take a dim view; exit polls; gender gap; popular vote. (b) Keep off grass; in the exact middle; floors tiled and carpeted; for time out of mind; to throw caution with the wind; to collect one's wits.

Типові завдання модульних і підсумкових робіт з перекладу

1. Переклад зв'язаного тексту з англійської мови на українську.
2. Переклад зв'язаного тексту з української мови на англійську.
3. Переклад речень, спрямованих на використання певних перекладацьких трансформацій.
4. Переклад речень, спрямованих на уживання певних синтаксичних/семантичних структур.
5. Переклад лексичних одиниць.

Типові завдання лексико-граматичного тесту

1. Переклад речень, спрямованих на активізацію: а) певних синтаксичних структур; б) певних лексичних одиниць.
2. Завдання на підстановку певних лексичних одиниць.
3. Завдання на трансформацію семантичної структури речень.
4. Завдання на уживання дієслівних форм.
5. Завдання на синтаксичну/лексичну синонімію.

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ:

- посібники з письмового перекладу, де вказуються труднощі перекладу на рівні вузького контексту;
 - тексти за фахом в оригіналі;
- газетні, журнальні статті та матеріали ресурсів Internet з питань міжнародних відносин, міжнародного права та міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу, країнознавства;
- наукові доповіді з питань суспільних наук та майбутньої спеціальності;
- газетна інформація на теми зовнішньої та внутрішньої політики України, країн мови, що вивчається, інших країн;
- оригінальні тексти з паралельними перекладами (аутентичні тексти міжнародних договорів, конвенцій тощо);
- публікації ООН та інших міжнародних організацій; • тексти в запису на аудіо- та відеокасетах; • ресурси Internet.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бархударов Л. С. Структура простого предложения современного английского языка. – М.: 1996. – 200 с.
2. Калинина В. Д. Теория и практика перевода : курс лекцій / В. Д. Калинина. – М.: Изд-во РУДН, 2008. – 179 с.
3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 576 с.
4. Карабан В. І. Переклад з української мови на англійську мову: навчальний посібник-довідник / В. І. Карабан, Дж. Мейс. – Вінниця : Нова Книга, 2003. – 608 с.
5. Ковганюк С.П. Практика перекладу.– К., 1968. – 235с.
6. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / В. Н. Комиссаров. – М.: Высшая школа, 1990. – 254 с.
7. Комиссаров В. Н. Практикум по переводу с английского языка на русский / В. Н. Комиссаров, А.Л. Коралова. – М. : Высшая школа, 1990. – 127 с.
8. Коптилов В.В. Этапы работы переводчика. Вопросы теории художественного перевода. – М., 1971. – 325с.
9. Кияк Т. Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова): підручник / Т. Р. Кияк, О. Д. Огуй, А. М. Науменко. – Вінниця : Нова Книга, 2006. – 592 с.
10. Мірам Г. Є. Основи перекладу: курс лекцій / Г. Є. Мірам. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 240 с.
11. Міщенко Л. А. Посібник з художнього перекладу до курсу «Теорія і практика перекладу» / Л.А. Міщенко, О. М. Турченко. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 176 с.
12. Пронина Р. Ф. Перевод английской научно-технической литературы / Р. Ф. Пронина. – М. : Высшая школа, 1986. – 175 с.
13. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода. – М., «Международные отношения», 1974.
14. Федоров А. В. Основы общей теории перевода. М.: Наука, 1986. – 254с.
15. Korunets I. V. Theory and Practice of Translation / I. V. Korunets. – Vinnutsya : Nova Knyha, 2001. – 448 p. ДОДАТКОВА